

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 14

Ostrava

okresní pracoviště Karviná

Inspekční zpráva

**Dětský domov „SRDCE“
Karviná - Fryštát, Vydmučov 10**

**Identifikátor ředitelství: 600 031 373
IZO: 048 004 898**

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad: Karviná, Mírová 1429

Čj.	133 156/99-05003
Signatura	kn3ls203

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel dětského domova	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA	5
2.1 Výchovně-vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací	5
2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence	5
2.3 Stimulační úroveň	5
2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu dětského domova	5
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin	6
3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA	8
3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování	8
3.2 Odborné a pedagogické řízení	8
3.2.1 Organizační struktura dětského domova	8
3.2.2 Personální struktura dětského domova	9
3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	9
3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení	10
3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější	10
3.5 Vedení povinné dokumentace	11
3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány	11
3.7 Výroční zpráva	11
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova	11
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .13	
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců	13
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova	13
4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností	14
4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích	14
4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně-vzdělávací činnosti	14
4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova	14
4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova	15
5 ZÁVĚR	16
5.1 Závěry inspekce	16
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova	17
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	17
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy	17
5.5 Další adresáti zprávy	18
5.6 Přípomínky ředitele dětského domova	18

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti dětského domova dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

7. - 11. červen 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Antonín Grulich
Členové týmu: Mgr. Ludmila Konopková
Mgr. Hana Štefková
Mgr. Alena Wiesnerová

1.4 Ředitel dětského domova

Statutárním orgánem dětského domova je ředitel Mgr. Milan Harant, jmenovaný do funkce s účinností od 1. března 1993 a ve funkci potvrzen s účinností od 1. září 1996. Zástupkyní statutárního orgánu byla jmenována s účinností od 1. března 1993 Marcela Stávková, vychovatelka.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR č. j. 15 094/99-21, ze dne 22. února 1999
- zřizovací listina č. j. 10 228/1993-28, ze dne 4. května 1993, včetně dodatků
- plán práce na školní rok 1998-1999
- koncepce rozvoje Dětského domova „SRDCE“ do roku 2 000
- projekt „Experimentální ověřování formy samostatného bydlení s přiměřeným dohledem u dětí rodinných buněk“
- organizační řád
- vnitřní řád
- personální dokumentace zaměstnanců
- plán hospitační a kontrolní činnosti
- zápisy z pedagogických rad a porad zaměstnanců
- osobní spisy a listy svěřenců
- plány výchovných skupin
- režim dne
- denní hlášení
- sešity vzkazů
- rozpis služeb vychovatelů

- evidence kapesného
- evidence ošetřovného
- hospodářská evidence
- kniha úředních návštěv
- kniha nemocných a podávání léků
- kniha úrazů
- zápisy a protokoly kontrolních orgánů
- jednací protokol
- kronika dětského domova a fotokroniky

2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA

2.1 Výchovně-vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací

Dětský domov „SRDCE“ je zařízení přibližující se principy výchovně-vzdělávacího působení na svěřence dětskému domovu rodinného typu. Organizační uspořádání i výchovně-vzdělávací proces je orientován na co největší přizpůsobení podmínek života podmínkám běžné rodiny tak, aby svěřenci školského zařízení byli co nejkvalitněji připraveni na samostatný život. Základní filozofie výchovného procesu je založena na komunitním přístupu s nezbytnými režimovými prvky.

2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence

Děti jsou v Dětském domově „SRDCE“ ubytovány v malých ložnicích po dvou až čtyřech. Jsou vytvořeny podmínky pro pocit soukromí i zachování, případně navázání styků se sourozenci i biologickou rodinou dítěte. V celém areálu domova je zakázáno kouřit a používat jakékoli návykové látky. Někteří svěřenci přesto kouří a pijí alkohol, především při návštěvách rodiny.

Jiné sociálně-patologické jevy jako je šikana či vydírání se v dětském domově vyskytují jen ojediněle, stejně jako útěky.

Z pohledu svěřence je v dětském domově zajištěna bezpečnost na nadprůměrné úrovni.

2.3 Stimulační úroveň

Ve vnitřním řádu dětského domova, jeho koncepci i plánech činnosti je obsaženo mnoho motivačních faktorů. Patří sem jak systém odměn a trestů odpovídající ustanovení vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, tak další faktory. Nejčastějším stimulem by měla být pravidelná denní hodnocení úspěchů a neúspěchů každého svěřence uvnitř výchovné skupiny. Tato hodnocení jsou však nepravidelná a většinou jen formální. Také kapesné nesplňuje svou stimulační funkci, protože svěřenci mají minimální možnost dosáhnout jeho horní hranice.

Naopak velmi pozitivně je vnímána možnost obývat garsonky ve střešní vestavbě dětského domova, jakmile se svěřenec blíží zletilosti nebo studuje na náročnější střední, případně vysoké škole, a prokazuje dostatečnou zodpovědnost a samostatnost.

Stimulační úroveň dětského domova je na spíše podprůměrné úrovni. Je třeba poznamenat, že vedení dětského domova vytváří optimální podmínky pro výchovné působení pedagogických pracovníků, v jejich využívání jsou však ještě značné rezervy.

2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu dětského domova

Svěřenci jsou přijímáni do dětského domova výhradně prostřednictvím diagnostických ústavů. Do jednotlivých výchovných skupin jsou zařazováni podle jejich naplněnosti tak, aby sourozenci byli umístěni zásadně v téže výchovné skupině.

Po příchodu dítěte nastává krátká adaptační fáze, kdy se mu výchovní pracovníci individuálně věnují, seznamují ho s vnitřním řádem, denním režimem i ostatními svěřenci školského zařízení a pomáhají mu v adaptaci na nové prostředí.

Dětský domov je otevřen obecné komunitě, svěřenci navštěvují různé druhy a typy škol podle svých možností, schopností a zájmů a mohou také trávit svůj volný čas v nejrůznějších zájmových útvarech ve městě. Svěřenci mají možnost se realizovat i v místních sportovních klubech. Zájmové kroužky v působnosti dětského domova nejsou organizovány.

Svěřenci mají osobní věci, samostatně pečují o vlastní prádlo a částečně (za pomoci vychovatelek) i oděvy. Jsou vychováváni ke vztahu k osobnímu vlastnictví a péči o ně.

V rámci realizace výchovně-vzdělávacího programu pedagogičtí pracovníci působí v zájmu komplexního rozvoje osobnosti svěřenců s mentálním, smyslovým, zdravotním i sociálním postižením. Výchovná činnost u těchto dětí však vždy nerespektuje jejich postižení. Pro svěřence s vývojovými poruchami učení a zdravotně oslabené svěřence nemají vychovatelé zpracované individuální výchovně-vzdělávací programy, na jejichž základě by byl těmto svěřencům poskytován speciální přístup a reedukace. Kvalitní a úspěšná je práce logopedky (učitelky místní zvláštní školy), která pravidelně dvakrát týdně dochází do dětského domova a provádí nápravu logopedických vad na základě provedené depistáže všech nově zařazených svěřenců.

Nevýhodou tohoto dětského domova je skutečnost, že kromě ředitele jsou pedagogickými pracovníky výhradně ženy, což zhoršuje možnost identifikace s mužským modelem chování a jednání.

Výchovně-vzdělávací program dětského domova v některých oblastech nerespektuje individuální potřeby svěřenců. Vychovatelé nemají zpracované individuální výchovně-vzdělávací programy pro svěřence s vývojovými poruchami učení a zdravotně oslabené. Tato oblast činnosti je spíše podprůměrná.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin

Kapacita dětského domova byla stanovena pro 72 svěřence. Počet výchovných skupin i celkový počet svěřenců byl v době inspekce v souladu se stanovenou kapacitou. Počty svěřenců v jednotlivých výchovných skupinách byly v souladu s § 2 odst. 5 vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, v němž se ukládá, že výchovná skupina se naplňuje maximálně do patnácti svěřenců. Výchovné skupiny jsou heterogenní (věk, pohlaví). Sourozenecké skupiny (deset) byly v době konání inspekce zařazeny vždy do stejné výchovné skupiny.

Z celkového počtu mají 52 svěřenci nařízenou ústavní výchovu, osm je v zařízení na základě vydaného předběžného opatření a tři svěřenci (po dosažení zletilosti a ukončení ústavní výchovy) jsou v dětském domově na základě písemné dohody, uzavřené s vedením školského zařízení. Pět svěřenců se v letošním roce podařilo umístit do náhradní rodinné péče (předpěstounské). V současné době probíhají soudní řízení o zařazení všech pěti dětí do péče pěstounské.

Tab. 1 : počet výchovných skupin a svěřenek/svěřenců

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Uční	Žáci SŠ	Stud. VŠ	Dívky	Sourozenci
I.	9	3	3	2	1	0	0	5	1 x 8
II.	12	3	6	1	2	0	0	6	2 x 3, 2 x 2
III.	9	0	6	1	2	0	0	4	1 x 4, 1 x 2
IV.	13	3	3	5	2	0	0	6	1 x 5, 2 x 2
V.	8	2	3	2	1	0	0	6	3 x 2
VI.	12	1	8	1	0	1	1	7	2 x 3, 1 x 2
Celkem	63	12	29	12	8	1	1	34	47

V době inspekce bylo dětském domově 12 svěřenců předškolního věku, kteří docházejí do městské mateřské školy, 29 svěřenců navštěvuje místní základní školy, 12 zvláštní školu, 8 svěřenců se připravuje na budoucí povolání ve středních odborných učilištích, odborných učilištích a učilištích, jedna svěřenka studuje na střední odborné škole a jedna studuje Pedagogickou fakultu v Ostravě.

Počet výchovných skupin, jejich složení i rozdělení svěřenců je vynikající.

3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování

Koncepčním záměrem ředitele je postupný přechod z dětského domova internátního typu na dětský domov rodinného typu. Tento záměr je rozpracován do jednotlivých bodů stanovujících jednak úkoly v oblasti stavebních úprav umožňujících tuto změnu, jednak úkoly ve výchovně-vzdělávací činnosti směřující k rodinnému stylu výchovy. Součástí koncepční strategie je projekt „Experimentální ověřování formy samostatného bydlení s přiměřeným dohledem u dětí z rodinných buněk dětského domova“, který předložil ředitel školského zařízení MŠMT ČR a v současné době očekává jeho schválení. Prioritou celé koncepce je příprava svěřeného dítěte na reálný život včetně poskytnutí možnosti samostatného způsobu bydlení.

Roční plán práce vychází z koncepce rozvoje dětského domova. Základem pro jeho zpracování je analýza minulého školního roku a shrnutí vykonané práce formou kladů i záporů. Plán postihuje všechny oblasti výchovně-vzdělávací činnosti, stanovuje základní i jednotlivé dílčí úkoly pro nový školní rok. Termíny plnění úkolů a zodpovědnost pracovníků za jejich realizaci jsou určeny. Týdenní plány zpracovávají vychovatelé jednotlivých výchovných skupin jsou zpracovány formálně, neopírají se o roční plán, jsou nepromyšlené. Týdenní plánování ve stávající podobě není prostředkem pro dosažení výchovných cílů.

Koncepční záměry a úroveň plánování jsou na spíše nadprůměrné úrovni.

3.2 Odborné a pedagogické řízení

3.2.1 Organizační struktura dětského domova

Organizační struktura je stanovena organizačním řádem. Ten vymezuje kompetence jednotlivých pracovníků, stanovuje pracovní náplně a je všemi pracovníky akceptován. Organizační schéma, které je součástí organizačního řádu, jasně vymezuje vztahy nadřízenosti a podřízenosti všech pracovníků.

Statutárním orgánem dětského domova je ředitel, zástupkyní statutárního orgánu byla jmenována vychovatelka. Poradním orgánem ředitele jsou pedagogická rada a metodické sdružení vychovatelů.

Organizační struktura je vzhledem k velikosti školského zařízení, které patří mezi největší v republice (šest výchovných skupin), plně funkční a umožňuje efektivní a operativní řízení.

V souladu se statutem dětského domova se školské zařízení dělí na tři úseky: výchovný (odborní a pomocní vychovatelé), stravovací a provozně-ekonomický. Vedoucí jednotlivých úseků jsou určeni, jejich kompetence a pravomoce jsou stanoveny. Samostatně, pod přímým vedením ředitele, pracují ekonomka - účetní, sociální pracovníce a personální pracovníce - skladnice.

Ředitel i jeho statutární zástupkyně vykonávají přímou práci se svěřenci v určené hodinové dotaci, řádně zařazenou do rozpisu služeb vychovatelů.

Organizační struktura dětského domova je nadprůměrná.

3.2.2 Personální struktura dětského domova

V dětském domově pracuje celkem 40 zaměstnanců, v hlavním pracovním poměru 39. Z tohoto počtu je čtrnáct pedagogických pracovníků (vychovatelů), včetně ředitele, statutární zástupkyně a vedoucí vychovatelky. Vzhledem k velikosti školského zařízení zde pracuje šest pomocných (nočních) vychovatelů.

I když se jedná o velký kolektiv pracovníků, všichni zaměstnanci (pedagogičtí i nepedagogičtí) spoluvytvářejí velmi dobré podmínky pro společnou práci při výchovně-vzdělávacím procesu.

Pedagogický sbor je stabilní, k personálním změnám nedochází.

Z pedagogických pracovníků mají pouze ředitel a jedna vychovatelka vysokoškolské vzdělání pedagogického směru (vychovatelství), ostatní vychovatelky mají středoškolské vzdělání pedagogického směru. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, odborně a pedagogicky způsobilí pro práci v daném typu školského zařízení.

Odborná pracovnice (psycholožka) pracuje v dětském domově na zkrácený pracovní úvazek.

Tab. 2: personální zajištění dětského domova

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Statut. zást. - vychov.	1	1
Vedoucí vychovatelka	1	1
Vychovatelé	11	11
Pomocní vychovatelé	6	5
Odb. prac. - psychol.	1	1
Ostatní zaměstnanci	19	17
Celkem	40	36

Mezi ostatní zaměstnance jsou zařazeni: sociální pracovnice, ekonomka - účetní, personální pracovnice - skladnice, vedoucí školní jídelny, sedm kuchařek, tři uklízečky, dvě pradelny, dva vrátní a domovník - údržbář (všichni s plným pracovním úvazkem).

Personální zajištění činnosti dětského domova je nadprůměrné.

3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitel školského zařízení má zpracovaný plán dalšího vzdělávání a odborného růstu pedagogických i odborných pracovníků na školní rok s výhledem na další období. Vzdělávání je rozděleno na čtyři skupiny. Vedení dětského domova a vedoucí jednotlivých úseků se účastní především kurzů, seminářů a výcviků z oblasti řízení pořádaných akreditovanými vzdělávacími agenturami, Vzdělávání výchovných pracovníků je zaměřeno především do oblasti sebevzdělávání a samostudia, popřípadě na krátkodobé přednášky, školení a semináře z oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky, etopedie, psychologie a právního vědomí. Odborní pracovníci (psycholožka a sociální

pracovnice) se průběžně a aktuálně vzdělávají ve svých oborech, pomocní vychovatelé především v základech pedagogiky.

Kontrola účasti na vzdělávacích akcích a předávání poznatků je realizováno na pedagogických poradách a schůzkách metodického sdružení vychovatelů.

V současné době si nikdo z pracovníků nezvyšuje svoji odbornost rozšiřujícím studiem při zaměstnání.

Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků je na běžné, průměrné úrovni.

3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení

Ředitel i jeho statutární zástupkyně zpracovali pro školní rok plán kontrolní a hospitační činnosti, rozdělený na hospitace u pedagogických pracovníků, kontrolu správních zaměstnanců a pravidelnou kontrolu svěřenců. Ředitel delegoval většinu kontrolních pravomocí na své spolupracovníky. Kontroly a hospitace sice provádí, ale písemné záznamy z nich nepořizuje. Nelze tedy dokladovat, kolik jich během školního roku skutečně realizoval. Systém kontrolní a hospitační činnosti ředitele je neúčinný, chybí zpětná vazba. Statutární zástupkyně má vytvořen ucelený systém kontrolní a hospitační činnosti. Z hospitací a kontrol pořizuje písemné záznamy podepsané kontrolovanými pracovníky.

Vedení dětského domova má zpracovaná hodnotící kritéria všech zaměstnanců, která jsou podkladem pro diferencované stanovení nadtarifních složek platů.

Vnitřní řád dětského domova obsahuje práva a povinnosti svěřenců, která jsou všeobecně známá a z nichž vychází systém odměn a trestů.

Hodnocení svěřenců v průběhu jednotlivých měsíců probíhá nekonceptně a formálně.

Kontrolní systém ředitele dětského domova je neúčinný, chybí zpětná vazba. Jeho úroveň je podprůměrná.

3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je standardně realizován poradami širšího vedení dětského domova, přímým každodenním kontaktem mezi vychovateli v jednotlivých skupinách, pomocí sešitů vzkazů a deníků „denního hlášení“. Dále pak nástěnkami umístěnými ve společných prostorách. Informace svěřencům jsou podávány vychovateli především ústně. Vzhledem k počtu skupin je nedostatečná frekvence toku informací mezi vedením a vychovateli (omezuje se pouze na pedagogické rady, chybí operativní porady). Dochází tak ke komunikačním defektům mezi vedením a vychovateli a výchovnými pracovníky výchovných skupin navzájem.

Vnější informační systém je zaměřen na komunikaci se zákonnými zástupci svěřenců, kteří jsou pravidelně informováni o vývoji svých dětí písemně nebo při návštěvách zařízení. Evidence písemností je vedena.

Ředitel, sociální pracovníce a vychovatelé jsou v úzkém kontaktu se školami, které svěřenci navštěvují. Pravidlem je jejich účast na třídních schůzkách. Získané informace o prospěchu a chování svěřenců si průběžně předávají. Velmi vhodná je i návštěva učitelů škol v zařízení, kde mají možnost se seznámit s prostředím, kde vyrůstají jejich žáci.

Spolupráce s vedením města je oboustranně vstřícná. Dětský domov se prezentuje na veřejnosti vlastním programem na společenských akcích v rámci města a pro nadace „Zdravé město“ a „Dítě a ovzduší“. Pravidlem je zveřejňování informací v masmédiích (Glos ludu, Mladá fronta dnes, Karvinsko, a v regionálním vysílání televize Polar).

Dlouhodobá a prospěšná je spolupráce se společenskými organizacemi a podniky (např. Odborová organizace Dolu Darkov, Kovona, Walmark, Energetika Třinec).

Vnitřní informační systém vytváří informační vakuum mezi vedením a ostatními pracovníky dětského domova, je podprůměrný.

Vnější informační systém je propracovaný a funkční, je průměrný.

3.5 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je zavedena v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o předškolních a školských zařízeních, v platném znění. Ve strukturální podobě respektuje znění článku 6, instrukce MŠ ČSR č. 29 ze dne 31. července 1981, čj. 20 926/81-20, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy. Denní záznamy jsou vedeny v alternativní formě tiskopisu, je dodržen schválený vzor SEVT.

Úroveň vedení povinné dokumentace je nadprůměrná.

3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány

Dětský domov spolupracuje se školami a školskými zařízeními, které jejich svěřenci navštěvují. Vychovatelky navštěvují tyto školy o třídních schůzkách, ale podle potřeby i mimo tyto termíny. Pozitivně je vedením domova hodnocena spolupráce se Zvláštní školou a Střediskem výchovné péče při Diagnostickém ústavu pro mládež, které sídlí v areálu budov dětského domova.

Velmi úzká je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Karviné, a to jak v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tak využíváním služeb psychologů a speciálních pedagogů této instituce pro svěřence. Na obvyklé úrovni je spolupráce s orgány péče o rodinu a děti, Policií ČR i městskou, a to jak v okrese Karviná, tak i v místech trvalého bydliště svěřenců. Pravidelný kontakt je udržován s Dětským diagnostickým ústavem v Bohumíně.

Dětský domov spolupracuje s orgány a institucemi v zájmu svých svěřenců na běžné, průměrné úrovni.

3.7 Výroční zpráva

Obě výroční zprávy mají požadovanou strukturu a postihují všechny oblasti uložené § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění. Jejich obsah je zpracován srozumitelným způsobem, mají vypovídací hodnotu pro širokou veřejnost. Výroční zprávy byly projednány se zaměstnanci a předloženy školskému úřadu i zřizovateli.

Úroveň zpracování výročních zpráv je po stránce formální i obsahové nadprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova

Dětský domov je příspěvková organizace, finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu dostává prostřednictvím Školského úřadu v Karviné. Finanční prostředky jsou využívány v souladu s účelem jejich poskytnutí a ve prospěch svěřenců.

Ošetřovné je stanoveno a vybíráno v souladu s platnými předpisy, dlužné částky jsou vymáhány obvyklými postupy se střídavým úspěchem. Evidence ošetřovného je vedena,

vkladní knížky jsou založeny na jména svěřenců. Kapesné je vypláceno v souladu s platnou vyhláškou, evidence je vedena.

Vedení dětského domova je poměrně úspěšné v získávání finančních částek nebo věcných darů od sponzorů. Evidence sponzorských darů je přehledně vedena.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a v souladu s posláním dětského domova.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců

Dětský domov je umístěn v areálu budov společně se Zvláštní školou. Rekonstrukcí interiéru a střešní nástavbou byly vytvořeny velmi dobré podmínky pro ubytování, zájmovou činnost a relaxaci svěřenců. Všechny prostory jsou účelně řešeny. Každá výchovná skupina má kuchyňku, prostorný obývací pokoj, čtyři ložnice a sociální zařízení. Ve střešní nástavbě vznikly tzv. chráněné byty pro svěřence dětského domova starší šestnácti let. Ve spolupráci se sponzory jsou průběžně a vhodně dovybavovány na úroveň běžných bytových jednotek. Nízká úroveň estetické úpravy některých společných prostor ve skupinách a v budově nepodněcuje rozvoj estetického vnímání a citění dětí a mládeže.

Pro výchovně-vzdělávací činnosti, sportovní i rekreační možnosti má domov dostatečné množství potřebných pomůcek, předmětů a ostatního materiálu. Pro sportovní činnosti disponuje dětský domov vlastní tělocvičnou, kterou v době vyučování využívá zdejší zvláštní škola. V tělovýchovném traktu je rovněž dobře zařízena posilovna a prádelna.

Prostorové podmínky určené pro zaměstnance i celkový provoz školského zařízení, kapacita úložného i skladovacího prostoru jsou velmi dobré.

Areál budov je obklopen rozsáhlým pozemkem, jehož současný (zanedbaný) stav neumožňuje jeho plné využití pro pohybové, sportovní i pěstitelské aktivity svěřenců.

Materiálně-technické i prostorové podmínky dětského domova vytvářejí předpoklady pro plnění výchovně-vzdělávacích činností. Prostorové podmínky jsou vynikající, materiální zabezpečení činnosti je nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova

Denní režim je sice rámcově stanoven (rozdílný pro dny školního vyučování a volna), ale nerespektuje v plné míře věkové zvláštnosti svěřenců. Pracovní prostředí a sociální zázemí pro svěřence i zaměstnance dětského domova jsou vzhledem k počtu dětí a účelu činnosti optimální.

Místnosti dětského domova jsou udržovány v čistotě, jsou dobře osvětleny a větrány.

Při programu, realizovaném v odpoledních činnostech, byly respektovány psychohygienické potřeby svěřenců i pracovníků. Svěřenci byli průběžně vedeni k vytváření, upevňování a dodržování správných návyků v oblasti hygieny, sebeobsluhy a kultury stolování. Při všech činnostech byla zajištěna bezpečnost prostředí. Při hrách a pobytu větších dětí venku je zajišťován nepřímý dozor, a tím jsou děti vedeny k samostatnosti. Pitný režim je dodržován během dne i noci.

Nižší je estetická úroveň interiéru. Výzdoba zejména společných prostor dětského domova aktuálně nereaguje na současné myšlení a citění dětí a mládeže.

Psychohygienické podmínky jsou na běžné, průměrné úrovni.

4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností

Funkce etopeda není v dětském domově obsazena. V budově školského zařízení sídlí elokované pracoviště Střediska výchovné péče pro mládež při ostravském diagnostickém ústavu, takže v případě potřeby je využíváno jeho služeb. Pro diagnostickou a psychokorektivní činnost dětského domova je velkým přínosem psycholožka, působící zde na částečný úvazek. Podle potřeby realizuje poradenskou činnost a individuální terapii svěřenců.

Sociální pracovnice pod vedením ředitele dětského domova vede spisy svěřenců, koresponduje se soudy, orgány péče o rodinu a dítě, sociálními kurátory i rodinami svěřenců. Aktivně vyhledává kontakty se sociálně přizpůsobenými příbuznými svěřenců a spolupůsobí také při realizaci náhradní rodinné péče.

Podmínky vytvořené vedením dětského domova pro všestranné působení na svěřence v zájmu zdravého rozvoje jejich osobnosti jsou nadprůměrné.

4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích

Osobní spisy svěřenců jsou řádně vedeny a bezpečně uloženy. Jsou k dispozici všem výchovným pracovníkům, kteří jsou vyzýváni, aby se s jejich obsahem seznamovali a pracovali tak s každým svěřencem na základě znalosti rodinných poměrů i sociální zkušenosti dítěte, která předcházela jeho příchodu do dětského domova. Pedagogičtí pracovníci tyto skutečnosti prokazatelně znají, ale při své práci jich ne vždy dostatečně využívají.

Z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích je dětský domov spíše podprůměrný.

4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně-vzdělávací činnosti

Základní filozofií výchovně-vzdělávací koncepce je individualizace a rozvoj osobnosti každého svěřence. Sociální dovednosti a samostatnost v sebeobsluze jsou další prioritou výchovně-vzdělávací činnosti dětského domova, protože většina svěřenců přichází do zařízení z málo podnětného, často asociálního prostředí.

Dětský domov úzce spolupracuje při vzdělávání i výchově svěřenců se školami, které navštěvují. Svěřenci jsou jednotně vedeni k co nejlepším školním výsledkům, jako základnímu předpokladu pro získání kvalifikace a uplatnění na trhu práce. Školní výsledky jednotlivých svěřenců odpovídají jejich mentálním schopnostem, ve většině případech úspěšně dokončují přípravu na budoucí povolání.

Ředitel dětského domova shromažďuje katamnestické údaje o uplatnění svěřenců po opuštění zařízení. Vyplývá z nich, že přibližně 30% svěřenců se plnohodnotně zařazuje do běžného občanského života. Tyto informace jsou využívány jako součást pozitivní motivace při výchově.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti svěřenců dětského domova spíše nadprůměrné.

4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova

Svěřenci dětského domova se účastní mimoškolních aktivit, a to jak v rámci okresu, tak i mimo něj. Podílejí se na sportovních a kulturních podnicích a turistických srazech pořádaných pro děti z dětských domovů. Děti jezdí na letní tábory organizované Stanicí mladých turistů,

Pionýrem Orlová Centrum, sdružením Atom a ozdravné pobyty pro předškolní děti. K realizaci zejména zahraničních pobytů je využívána finanční podpora občanských sdružení a nadací (Terezy Maxové, Jaromíra Jágra a pod.).

Dětský domov pravidelně organizuje pro jiná školská zařízení soutěž „Nejmilejší koncert“ v Městském domě kultury v Karviné. Pozitivně se rozvíjí spolupráce dětského domova se sesterskými zařízeními, především na severu Moravy.

Aktivity dětského domova ve prospěch svěřenců jsou mnohostranně rozvíjeny, v současné době jsou na spíše nadprůměrné úrovni.

4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova

Dle předložené dokumentace je součástí dětského domova školní jídelna, tělovýchovný trakt a prádelna.

Školní jídelna má kapacitu 300 jídel. Zajišťuje stravování zaměstnanců a připravuje celodenní stravování svěřenců, včetně sobot, nedělí, svátků i prázdnin. Kapacita školní jídelny umožňuje stravování (pouze obědy) pro žáky a učitele zvláštní školy, která sídlí v areálu budov dětského domova. Dozor v jídelně nad svými žáky zajišťuje škola vlastními silami. Podávaná strava odpovídá zásadám zdravé výživy.

Tělovýchovný trakt se skládá z malé a velké tělocvičny s příslušným sociálním zázemím. Malá tělocvična slouží jako posilovna a je velmi dobře vybavena. Správné cvičební postupy pro jednotlivé posilovací stroje jsou písemně zpracovány a vyvěšeny. Velká tělocvična je v dopoledních hodinách využívána žáky zvláštní školy v rámci výuky tělesné výchovy. V ostatních částech dne slouží ke sportovnímu vyžití svěřenců dětského domova.

V prádelně se pere veškeré prádlo školského zařízení kromě těch částí ošacení, které si svěřenci přepírají v pračkách v jednotlivých výchovných skupinách. K dispozici jsou dvě sušárny.

Za chod školní jídelny odpovídá vedoucí stravování, údržbu tělovýchovného traktu a prádelny zajišťuje správce objektu.

Činnost zařízení, která jsou součástí dětského domova, jsou na průměrné, běžné úrovni.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

- Výchovně-vzdělávací program a plán práce jsou plněny.
- Týdenní plány výchovných skupin jsou formální, nepostihují v celé šíři výchovně-vzdělávací práci se svěřenými dětmi a mládeží.
- Bezpečnost z pohledu svěřenců je v rámci primární prevence nadprůměrná.
- Stimulující úroveň je spíše podprůměrná, stimulujících faktorů se využívá minimálně.
- I když dětský domov eviduje větší počet zdravotně oslabených svěřenců, nejsou pro ně zpracovávány individuální výchovně-vzdělávací programy s výjimkou logopedických vad.
- Optimální je zařazení svěřenců do výchovných skupin.
- Koncepční záměry a plánované cíle jsou nadprůměrné, plánování výchovně-vzdělávací činnosti výchovných skupin je formální, nevychází z plánu práce.
- Organizační struktura dětského domova je nadprůměrná, plně funkční, umožňuje efektivní a operativní řízení.
- Všichni pedagogičtí i odborní pracovníci mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v tomto typu školského zařízení.
- Ředitel delegoval kontrolní pravomoci na své spolupracovníky, hodnocení svěřenců probíhá nekoncepčně a formálně. Systém kontrolní činnosti je neúčinný, chybí zpětná vazba.
- Vnitřní informační systém vytváří komunikační defekty mezi vedením a vychovateli a vychovateli navzájem.
- Vedení povinné i další pedagogické dokumentace je nadprůměrné.
- Výroční zprávy mají nadprůměrnou úroveň.
- Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně.
- Materiálně-technické vybavení dětského domova je nadprůměrné, prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu svěřenců a plnění výchovně-vzdělávací činnosti vynikající.
- Z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců má výchovná činnost rezervy. Pozitivní je skutečnost, že dětský domov zaměstnává psychologa.
- Výchovní pracovníci, ač mají všechny podstatné informace o svěřencích, s nimi v dostatečné míře nepracují.
- Vysoká je úspěšnost při zařazení svěřenců do samostatného života po odchodu ze školského zařízení.

Oblast řízení dětského domova hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou, podmínky a průběh výchovně-vzdělávacího procesu jsou také spíše nadprůměrné.

Celkově hodnotí ČŠI dětský domov jako spíše nadprůměrný.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova

- Zpracovávat individuální výchovně-vzdělávací programy pro zdravotně oslabené svěřence.
- Zkvalitnit úroveň krátkodobého (týdenního) plánování činnosti výchovných skupin.
- Zkvalitnit systém kontrolní činnosti a koncepci hodnocení svěřenců.
- Propracovat a zkvalitnit systém komunikace mezi vedením a vychovateli a mezi vychovateli navzájem.

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

Podpisy inspektorů:	vedoucí týmu	Mgr. Antonín Grulich v. r.
	členky týmu	Mgr. Ludmila Konopková v. r.
		Mgr. Hana Štefková v. r.
		Mgr. Alena Wiesnerová v. r.

V Prostějově dne 24. června 1999

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 30. června 1999

razítko

Podpis ředitele: Mgr. Milan Harant v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel dětského domova podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	1999-07-16	133 174/99-05003
Školský úřad: Karviná	1999-07-16	133 175/99-05003
ČŠI: Karviná	1999-07-16	133 176/99-05003

5.6 Připomínky ředitele dětského domova

Datum	Čj. ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly zaslány.